

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 505/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind exportul și importul produselor chimice periculoase

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 505/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase (<i>în continuare - proiect</i>) a fost elaborat de către Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului de act normativ este fundamentată de prevederile art. 7, alin. (2), lit. c) din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, cu modificările ulterioare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, Nr. 49-58).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Regulamentul privind exportul și importul de produse chimice periculoase, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 505/2020, transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 649/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind exportul și importul de produse chimice care prezintă risc (<i>în continuare – Regulamentul PIC</i>). Obiectivele de bază ale Regulamentului PIC sunt: 1. Aplicarea Convenției de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză aplicabilă anumitor produse chimice și pesticide care fac obiectul comerțului internațional (<i>în continuare - Convenție</i>); 2. Promovarea responsabilității și eforturilor comune de cooperare în domeniul transportului internațional de produse chimice ce prezintă risc în vederea protejării sănătății umane și a mediului de daunele potențiale; 3. Contribuția la utilizarea corectă din punct de vedere ecologic a produselor chimice ce prezintă risc. Regulamentul PIC se aplică produselor chimice industriale și pesticidelor (inclusiv biocide) care sunt interzise sau sever restricționate din motive legate de sănătate sau de mediu. Exportul unor astfel de produse chimice face obiectul a două tipuri de cerințe: • notificarea de export; • consimțământ prealabil în cunoștință de cauză (se aplică doar în unele cazuri). Scopul Regulamentului PIC este de a promova responsabilitatea comună și cooperarea în domeniul transportului internațional de produse chimice care prezintă risc și de a proteja sănătatea umană și mediul, punând la dispoziția tuturor părților

importatoare și, în plus, a autorităților competente din țările care nu sunt părți (în special, țări în curs de dezvoltare) informații cu privire la caracteristicile produselor chimice care prezintă risc și la modul de stocare, transport, utilizare și eliminare a acestor substanțe chimice în condiții de siguranță.

Pentru a atinge un nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului, UE a decis să includă în Regulamentul PIC o serie de dispoziții suplimentare care sunt complementare cerințelor Convenției.

Domeniul de aplicare a Regulamentului PIC se extinde, de exemplu, la cerințele pentru notificarea de export și pentru consimțământul prealabil în cunoștință de cauză pentru toate țările, în loc să se aplice numai țărilor care sunt părți la convenție.

Procedura PIC este un mecanism de obținere și comunicare oficială a deciziilor părților importatoare de a permite sau nu viitorul import al anumitor produse chimice. Principiul fundamental este acela că produsele respective **nu trebuie** exportate fără consimțământul prealabil în cunoștință de cauză al părții importatoare. Un alt aspect important al Convenției se referă la comunicarea informațiilor între părți despre produsele chimice care ar putea fi periculoase și care sunt destinate exportului. Astfel, o parte care dorește să exporte un produs chimic interzis sau cu restricții severe pentru utilizare pe teritoriul său **trebuie să notifice** partea importatoare despre intenția de export. Acest lucru trebuie efectuat **înainte de primul transport**, în fiecare an calendaristic până când produsul chimic devine obiect al procedurii PIC și partea importatoare a transmis un răspuns de import care a fost distribuit tuturor părților. Această procedură este cunoscută sub denumirea de **notificare de export**. În plus, exportul produselor chimice interzise sau sever restricționate, precum și al produselor chimice care fac obiectul procedurii PIC trebuie să fie etichetat în mod corespunzător și însoțit de informații de bază privind sănătatea și siguranța sub forma unei **fișe cu date de securitate (FDS)**.

Notificarea de export diferă de procedura PIC, întrucât aceasta nu solicită părților o decizie cu privire la importul viitor al produsului chimic. Aceasta doar **informează părțile** că este prevăzută expedierea unui produs chimic care este interzis sau sever restricționat pe teritoriul părții exportatoare.

Tabelul nr.1

Date privind notificările de export efectuate în temeiul Regulamentului PIC (trimiterea dintr-un stat membru al UE către o țară terță).

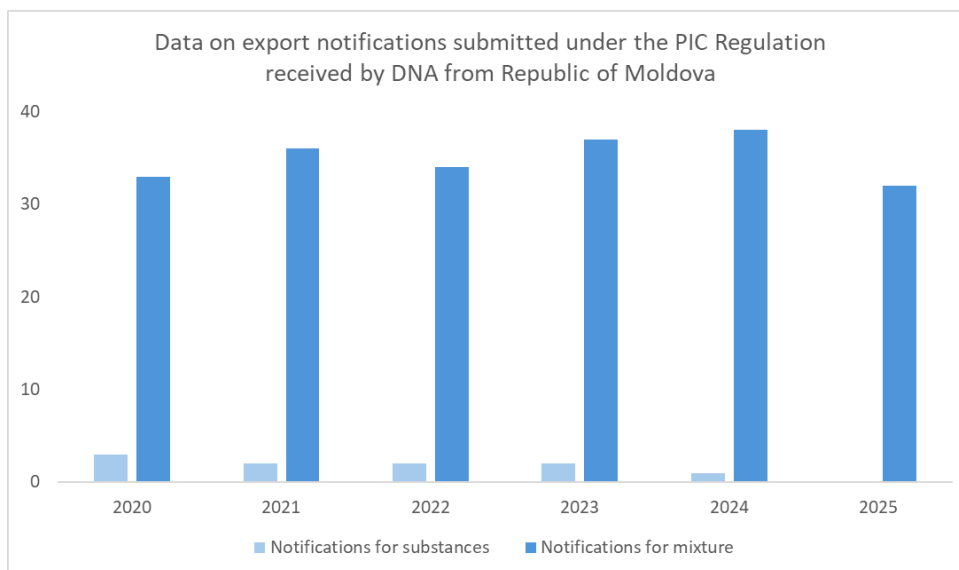
Anul	2025	2024	2023	2022	2021
Substanțe	0	1	2	2	2
Amestecuri	34	38	37	34	36
Articole	0	0	0	0	0

Sursa: Agenția Europeană pentru Produse Chimice, (unități)

<https://echa.europa.eu/information-on-chemicals/pic/export-notifications>

Diagrama nr. 1

Prezentarea vizuală a datelor statistice din Tabelul nr.1

Sursa: Agenția Europeană pentru Produse Chimice

<https://echa.europa.eu/information-on-chemicals/pic/export-notifications>

Domeniul de aplicare a Regulamentului PIC depășește cerințele Convenției în scopul atingerii unui nivel înalt de protecție a sănătății umane și a mediului. Structura Regulamentului PIC este, de asemenea, diferită prin faptul că împarte în continuare cele două categorii de utilizare prevăzute de convenție (pesticide și produse chimice industriale) în patru subcategorii:

- **Pesticide:**

- pesticide utilizate ca produse fitosanitare (PPP);
- alte pesticide, cum ar fi produsele **biocide**;

- **Produse chimice industriale:**

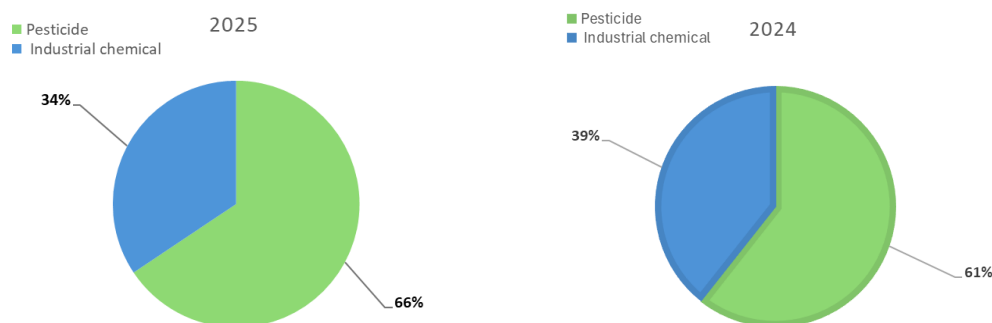
- produse chimice destinate folosirii de către specialiști;
- produse chimice destinate folosirii de către public;

Utilizarea acestor subcategorii implică faptul că mai multe produse chimice fac obiectul notificărilor de export decât ar fi cazul dacă s-ar respecta numai categoriile de utilizare ale Convenției.

De exemplu: Produsul chimic X este interzis ca produs fitosanitar (PPP). Cu toate acestea, același produs chimic X are o altă utilizare importantă ca biocid. Prin urmare, produsul chimic X face obiectul notificării de export datorită interdicției la nivelul subcategoriei „pesticid din grupul produselor fitosanitare”, deși același produs chimic nu este interzis sau sever restricționat în categoria de utilizare „pesticide” a Convenției. Pentru a se califica drept „interzis sau sever restricționat” în temeiul Convenției, „toate sau aproape toate utilizările” produsului chimic X în întreaga categorie de pesticide ar trebui să fie interzise.

Diagrama nr. 2

Categoria prevăzută (produs chimic industrial sau pesticid) și utilizarea prevăzută în țara importatoare (Republica Moldova).

Sursa: Date statistice din dosarele Autorității Naționale Desemnate (Ministerul Mediului).

În cele din urmă, în ceea ce privește cerința de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză, lista produselor chimice supuse acestei cerințe se extinde dincolo de lista produselor chimice care fac obiectul procedurii PIC în conformitate cu convenția. Prin urmare, toate produsele chimice indicate pentru notificarea PIC în oricare dintre cele două categorii ale Convenției (pesticide și produse chimice industriale) necesită consimțământ prealabil în cunoștință de cauză al țării importatoare pentru ca exportul să aibă loc.

În anul 2024, Autoritatea Națională Desemnată (AND) a Republicii Moldova a primit **33** de notificări de export din partea AND a țărilor exportatoare, dintre care **3** au fost pentru produse chimice care nu sunt reglementate la nivel național (conform Anexei nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 505/2020).

De asemenea, pentru anul 2024, au fost eliberate **7** consimțăminte prealabile în cunoștință de cauză, dintre care **4** au fost transmise considerate "pozitive" din cauza absenței reglementărilor prin Hotărâre de Guvern nr. 505/2020.

Acestea fiind relatate, subliniem că acest fenomen este îngrijorător și indică faptul că reglementările existente nu se aplică în mod corespunzător importului/exportului de substanțe chimice periculoase. Aceasta are consecințe negative semnificative asupra mediului.

Este esențial să depășim aceste lacune legislative pentru a proteja sănătatea umană și mediul înconjurător și având în vedere că actualizările Regulamentului PIC, în ceea ce privește includerea în listele de produse chimice a unor pesticide și produse chimice industriale (Anexa I și Anexa V) se realizează **cel puțin o dată pe an**, la nivelul Uniunii Europene, implementarea eficientă poate fi asigurată prin abrogarea anexei nr. 1 (*Lista produselor chimice interzise sau supuse unor restricții severe*) și anexei nr. 5 (*Produse chimice și articole care fac obiectul unei interdicții la export și*

import) și transpunerea versiunii actualizate la nivel EU prin ordinul ministrului mediului.

Tabelul nr.2

Informații privind actualizarea Regulamentului (UE) nr. 649/2020 privind exportul și importul de produse chimice care prezintă risc

Modificările REGULAMENTUL (UE) NR. 649/2012 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind exportul și importul de produse chimice care prezintă risc		
Modificat prin:	Data:	Modificări propuse:
REGULAMENTUL DELEGAT (UE) NR. 1078/2014 AL COMISIEI din 7 august 2014	15.10.2014	modificare a anexei I la Regulamentul (UE) nr. 649/2012
REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2015/2229 AL COMISIEI din 29 septembrie 2015	3.12.2015	modificare a anexei I la Regulamentul (UE) nr. 649/2012
REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2018/172 AL COMISIEI din 28 noiembrie 2017	6.2.2018	modificare a anexelor I și V la Regulamentul (UE) nr. 649/2012
REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2019/330 AL COMISIEI din 11 decembrie 2018	27.2.2019	modificare a anexelor I și V la Regulamentul (UE) nr. 649/2012
REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2019/1701 AL COMISIEI din 23 iulie 2019	11.10.2019	modificare a anexelor I și V la Regulamentul (UE) nr. 649/2012
REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2020/1068 AL COMISIEI din 15 mai 2020	21.7.2020	modificare a anexelor I și V la Regulamentul (UE) nr. 649/2012
REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2022/643 AL COMISIEI din 10 februarie 2022	20.4.2022	inclusiunea pesticidelor, a produselor chimice industriale, a poluanților organici persistenti și a mercurului și o actualizare a codurilor vamale
REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2023/1656 AL COMISIEI din 16 iunie 2023	25.8.2023	inclusiunea în listele de produse chimice a unor pesticide și produse chimice industriale

Sursa: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

Menționăm că, modificarea anexelor la nivel european se realizează în baza evaluării riscurilor Comisiei Europene, acestea indicând faptul că substanțele analizate prezintă motive de îngrijorare pentru sănătatea umană și/sau pentru mediu.

Totodată, ținând cont de ultima modificare a Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice, se atestă necesitatea de ajustare a cadrului normativ secundar (în acest caz proiectul de modificare a HG nr. 505/2020) pentru alinierea corespunzătoare a prevederilor acestora.

Astfel, menționăm că modificările propuse vor contribui la corelarea prevederilor din actele normative în vigoare, precum și vor facilita ajustarea listelor menționate în timp util, pentru a uniformiza noțiunile utilizate în cadrul legislativ național, dar și pentru a ne asuma angajamentele pe care le are RM în agenda de screening bilateral, prin alinierea la versiunea actualizată a reglementărilor la nivel european.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului este de a asigura conformitatea cu prevederile Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice, cu modificările ulterioare și de a stabili un mecanism mai accesibil pentru transpunerea anexelor Regulamentului EU nr. 649/2012 privind exportul și importul de produse chimice care prezintă risc, dată fiind frecvența actualizării acestora la nivel european (cel puțin o dată pe an). Principalele aspecte urmărite în cadrul proiectului sunt:

1. Ajustarea Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 505/2020 cu ultimele modificări ale Legii cadru.
2. Ajustarea Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 505/2020, în special ce ține de mecanismul actualizării anexelor conform celor mai recente modificări operate la nivelul Uniunii Europene, pentru implementarea, în mărime de 100%, a Convenției de la Rotterdam.

Transpunerea integrală ulterioară a *ANEXEI I* și *ANEXEI V* din Regulamentul UE prin Ordinul Ministrului Mediului în legislația națională va garanta respectarea angajamentelor internaționale și va contribui la o gestionare mai eficientă și mai responsabilă a substanțelor chimice în comerțul internațional.

În acest sens, menționăm că, Ministerul Mediului inițiază concomitent elaborarea proiectului de Ordin pentru aprobarea Listei produselor chimice interzise sau supuse unor restricții severe și Listei produselor chimice și articole care fac obiectul unei interdicții la export și import (*în continuare - proiect de Ordin*). Anunțul privind inițierea elaborării proiectului menționat poate fi accesat la următorul link: (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13496)

Totodată, în proiect este prevăzută ajustarea cadrului legal la care se face referire pe parcursul textului Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 505/2020. Modificările propuse constau în actualizarea denumirii Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, Legii nr. 382/1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor; ajustarea referințelor la cadrulul normativ, care a fost abrogat prin Legea nr. 213/2024 privind controlul comerțului cu mărfuri strategice, Legea nr. 152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic; excluderea unui act normativ care a fost abrogat (Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

1. Opțiunea „a nu face nimic” sau lipsa intervenției va genera confuzie între anumiți termeni din legea cadru și legislația secundară, deficiența mecanismului de aplicare a Convenției de la Rotterdam și va admite posibilitatea de import ilicit al produselor chimice care nu sunt incluse la moment în anexele nr. 1 și nr. 5, fără a

cunoaște care este nivelul lor de pericolozitate, condițiile de utilizare, și eliminare, fără posibilitatea de controla sau de notificare a statului cu privire la produsele chimice care intră pe teritoriul țării.

2. Nu au fost analizate opțiuni alternative pentru proiect din motivul lipsei altor necesități de modificare a Regulamentului existent.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Având în vedere angajamentele Republicii Moldova față de Convenție și faptul că Regulamentul UE a fost transpus parțial în 2020, identificarea lacunelor în cadrul screening-ului explicativ, în special în ceea ce privește procesul de transpunere a Acquis-ului UE (Capitolul 27), subliniază importanța intervenției. Aceasta va facilita actualizarea la timp a listelor (anexele nr. 1 și 5) menționate, conform reglementărilor europene, care vor fi transpuse și aprobate prin ordinul ministrului.

Astfel, modificările propuse vor întări mecanismul de aplicare a Convenției de la Rotterdam și vor sprijini activitatea ministerului, care este punctul oficial de contact pentru Convenție și Autoritatea Națională Desemnată.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Menționăm că, elaborarea cadrului normativ face parte din atribuțiile ce îi revin angajatului Serviciului Politici de Gestionare a Substanțelor Chimice, conform fișei de post. Subliniem că sursa de finanțare pentru elaborarea proiectului propus este bugetului de stat, fiind stipulată în documentele de politici și CBTM.

Costurile acțiunilor vizate au fost estimate cu ajutorul *Manualului privind Estimarea Costurilor Documentelor de Politici Publice din Republica Moldova* împreună cu ghidului „*Estimarea costurilor acțiunilor privind implementarea acordului de asociere*„.

- *Proiectul de hotărâre pentru modificarea HG nr. 505/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase – 63,1 mii de lei;*
- *Proiectul de Ordin pentru aprobarea Listei produselor chimice interzise sau supuse unor restricții severe și Listei Produselor chimice și articole care fac obiectul unei interdicții la export și import – 63 mii de lei.*

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Având în vedere că, Ministerul Mediului este desemnat în calitate de autoritate națională responsabilă pentru coordonarea realizării prevederilor Convenției, prin Legea nr. 389/2004 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză, aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional, alinierea anexelor Hotărârii de Guvern nr. 505/2020 cu cele ale Regulamentului european PIC reprezintă un *instrument esențial* în vederea implementării Convenției.

Prin urmare, abrogarea acestora din HG nr. 505/2020 și transpunerea ulterioară prin ordinul ministrului, va oferi posibilitatea de a le actualiza cel puțin o dată în an, astfel cum acestea suferă modificări la nivel European. Ținând cont de faptul că procesul de promovare prin HG implică o perioadă mai îndelungată, există riscul de a nu ține pasul cu deciziile ce se iau la nivelul UE în privința actualizării acestor liste. Or, transpunerea și aprobarea acestora prin Ordinul Ministrului Mediului ar facilita procesul de promovare, listele fiind la timp actualizate, ceea ce ar oferi claritate pentru Autoritatea Națională Desemnată, cât și pentru potențialii importatori de produse chimice asupra categoriilor de substanțe admise/interzise pe teritoriul RM.

Menționăm că, proiectul de Ordin în mod obligatoriu va fi transmis pentru expertiza de compatibilitate cu legislația UE, efectuată de către Centrul de Armonizare a Legislației. Expertiza de compatibilitate cu legislația UE va determina nivelul de transpunere a Anexelor I și V, astfel excluzându-se probabilitatea de introducere a substanțelor care nu sunt reglementate la nivelul european.

În raport cu substanțele listate în anexele respective, se anticipează că doar foarte puține companii (sau niciuna) vor fi afectate de cerințele de notificare a exportului substanțelor, în conformitate cu procedurile de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză (PIC), așa cum în Republica Moldova nu se desfășoară activități de producere a substanțelor chimice care prezintă risc major sau care sunt restricționate la nivel internațional.

Agenții economici importatori din țările non-EU și cei din Republica Moldova care desfășoară activitate de producere a substanțelor chimice vor suporta costuri ce țin de etichetarea acestora și pregătirea fișelor cu date de securitate pentru substanțele chimice periculoase. Agenții economici importatori de substanțe chimice din Uniunea Europeană (în RM majoritatea sunt importatori) nu vor suporta aceste cheltuieli, dat fiind faptul că la nivel EU aceste substanțe sunt deja conforme cu cerințele respective. Obligația de clasificare și etichetare a produselor chimice periculoase reiese din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, Art. 12-15, obiectivul principal al acestor cerințe este identificarea și comunicarea tuturor pericolelor asociate de utilizarea produsului chimic, de la producere, depozitare, comercializare, utilizare la eliminare.

4.4. Impactul social

Obiectivele proiectului nu sunt percepute ca fiind priorități de către comunitate. Prin urmare, temele abordate nu sunt considerate esențiale, ceea ce duce la un impact social redus.

Pe de altă parte, implementarea mecanismului de transpunere a ANEXEI I și ANEXEI V din Regulamentul UE va facilita cooperarea în domeniul transportului internațional de substanțe chimice care prezintă risc, contribuind astfel la protejarea sănătății umane și a mediului împotriva daunelor potențiale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu are impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu are impact asupra echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul nu are impact asupra mediului; totuși, acesta poate juca un rol esențial în crearea unui cadru normativ eficace pentru aplicarea Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase, aprobat prin Hotărârea Guvernului 505/2020, focusându-se pe o gestionare durabilă a substanțelor chimice.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Se constată absența altor impacturi, având în vedere obiectivele tehnice vizate în proiect.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Anexa nr. 1 și anexa nr. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 505/2020 pentru aprobarea Regulamentului pentru exportul și importul de produse chimice periculoase, care se propun a fi abrogate prin acest proiect de hotărâre, vor fi transpuse, ținând cont de ultima actualizare la nivelul Uniunii Europene și vor fi aprobate ulterior prin ordinul ministrului.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre a Guvernului a fost plasat pe platforma https://particip.gov.md/ro și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-modificarea-hg-nr-5052020-privind-exportul-si-importul-de-produse-chimice-periculoase/12537
Proiectul va fi supus avizării și consultărilor publice în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Rezultatele avizărilor și consultărilor publice vor fi expuse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.
7. Concluziile expertizelor
În conformitate cu art. 21 lit. f ¹) și 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și art. 28 din Legea integrității nr. 82/2017, proiectul elaborat va fi expediat spre expertizare anticorupție, care se realizează de către Centrul Național Anticorupție.
Potrivit Legii prenotate art. 21 lit. f ¹) și art. 37, proiectul de modificare a hotărârii de Guvern va fi supus expertizei juridice, care se realizează de către Ministerul Justiției.

După recepționarea expertizei anticorupție și expertizei juridice rezultatele acestora vor fi expuse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, în conformitate cu art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului de hotărâre nu implică modificarea altor acte normative. Aprobarea proiectului de act normativ atrage după sine elaborarea unui act departamental care va transpune reglementările UE, conform ultimilor actualizări.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de modificare nu necesită măsuri adiționale.

Secretar de stat

Grigore STRATULAT